

Μ Η Ν Υ Μ Α

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ
ΤΟΥ Ζ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ
ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αγαπητοί μου αδελφοί και πατέρες, θά ήθελα νά προσφωνήσω τό Συμπόσιό σας πού ἔχει θέμα τήν Ἱερωσύνη και ἀρχίζει σήμερα, μέ τόν περίφημο ὀρισμό περί ἱερέως, πού μᾶς ἔδωσε ὁ ἅγιος Συμεών ὁ νέος Θεολόγος, ὅπου προσδιορίζει τήν οὐσία και τήν ἀποστολή τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιώματος: «*Τερεῦς ἐστίν ὁ δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου μεταποιηθεῖς και ἀλλαγείς και εἰς Χριστόν τόν δι' ἡμᾶς παθόντα και ἐν δόξῃ ἀναστάντα θεότητος μεταμορφωθείς*» (Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου, ΚΑΤΗΧΗΣ .ΙΣ 28^η, ἔκδοσις Sources Chrétiennes 113. σελ.150),

Θά ήθελα, μιά και οἱ πλεῖστοι, στούς ὁποίους ἀπευθύνομαι, ἀνεδέχθητε τήν τετιμημένη χάρη και λειτουργία τοῦ Κυρίου, νά μοῦ ἐπιτρέψετε νά ἐκφράσω κάποιες σκέψεις μου γιά νά βοηθηθῶμε ὅλοι μας και νά δοῦμε μερικά χαρακτηριστικά τῆς ἐν Χριστῶ Ἱερωσύνης, τά ὁποῖα και προσδιορίζουν τή θέση μας μέσα στήν Ἐκκλησία, τό ἔργο μας και τήν ἀποστολή μας.

Κατ' ἀρχήν δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε αὐτό, πού ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει στήν πρός Ἑβραίους Ἐπιστολή: «*οὐχ ἑαυτῶ τις λαμβάνει τήν τιμήν, ἀλλά καλούμενος ὑπό τοῦ Θεοῦ*» (Ἑβρ. 5, 4). Αὐτό τό θεϊκό κάλεσμα

ἀποτελεῖ τή βάση γιά τήν πρωταρχική μας σκέψη, προκειμένου νά συνειδητοποιήσουμε καί νά βιώσουμε τήν ἀφετηρία τῆς Ἱερωσύνης μας, δηλαδή ἀπό ποῦ ξεκινᾶμε, ποῦ πρέπει νά ἔχουμε τήν ἀναφορά μας καί στό τί πρέπει νά στοχεύει ἡ διακονία μας.

Πρέπει πάντα νά ἐνθυμούμαστε αὐτό πού λέγεται στή θεολογική γλῶσσα ὅτι ἡ Ἱερωσύνη μας εἶναι Χριστοκεντρική. «Νῦν δέ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν "ἐπί Μωυσέως καθέδρας ἐκάθησαν οἱ ἱερεῖς"», γράφει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, «ἀλλ' ἐπί τῆς τοῦ Χριστοῦ. Τήν γάρ ἐκείνου διεδέξαντο διδασκαλίαν. Διό καί Παῦλός φησιν "ὑπέρ Χριστοῦ πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν"» (P.G. 48, 642). Χριστοκεντρική, λοιπόν, λειτουργία. Τοῦτο ἀκριβῶς καθορίζει τή θεμελιώδη θέση καί στάση κάθε κληρικοῦ καί ἔχει ὡς συνέπεια τό νά διακρίνουν αὐτοί πού Ἐκεῖνος ἐμπιστεύθηκε στά χέρια μας, δηλαδή τό πλήρωμα κάθε ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος, τήν παρουσία τοῦ ἱερέως, ὡς ἕνα ζωντανό δείκτη πορείας καί ἕνα ἀπλανῆ ὁδηγό πρὸς τόν Τριαδικό Θεό. Πάντα ἡ ἀλήθεια αὐτή, ἰδιαίτερα στίς μέρες μας, εἶναι ἀπαραίτητη, γιατί ὑπάρχει κίνδυνος ἡ ἱερωσύνη, ὡς διακονία καί μαρτυρία, νά χάσει τόν προσανατολισμό της ἢ νά διασπαστεῖ σέ πολλούς προσανατολισμούς καί σέ ἀνθρωποκεντρικές προοπτικές καί πολυπράγμονες ἐνασχολήσεις.

Ὁ ἄνθρωπος ἱερέας, ὅσο κεκαθαρμένος καί ἄν εἶναι, δέν μπορεῖ νά ἀγιάσει, δέν μπορεῖ νά ἐμφυσησει θεία χάρη στά μυστήρια. Ὅλα ὀφείλονται στό Θεό, πού ἔχει τήν ἄκτιστη θεία χάρη, τήν ὁποία καί παρέχει. Ὁ ἄνθρωπος ἱερέας γίνεται μόνον ὄργανο καί κατοχῆς καί παροχῆς – μεταφορᾶς τῆς θείας χάρητος.

Διαρκῶς ἐπομένως πρέπει νά ἀναζωπυρῶνει τό δοθέν σέ αὐτόν χάρισμα, κατά τόν λόγον τοῦ Ἀποστό-

λου Παύλου πρὸς τὸν μαθητὴν του Τιμόθεον, «*μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου*» (Α' Τιμ. 4,14). Νὰ ἐμβαπτιζόμεθα καὶ νὰ ἐμβαθύνουμε πνευματικά πρέπει, ὅσο μᾶς ἐπιτρέπει ὁ καιρὸς, στὴν πρώτη ἡμέρα τῆς χειροτονίας μας, ἐὰν θέλουμε νὰ ξεπερνοῦμε τὴν ἐξοικείωση καὶ τὴν ἀκηδία τῆς ἱερατικῆς μας πορείας.

Ἐνα δεῦτερο στοιχεῖο, τὸ ὁποῖο ὀφείλουμε νὰ μὴ λησμονοῦμε εἶναι αὐτὸ πού ἀναφέρεται ὡς προφητικὸ ἔργο τῆς Ἱερωσύνης μας. Ἡ ἱερατικὴ μας διακονία ἐκ προορισμοῦ ἔχει ὡς μέλημά της τὸ νὰ διακηρύττει μέ πληρότητα, γνησιότητα καὶ πιστότητα τὴν ἀποκαλυφθεῖσα ἀπὸ τὸν Χριστὸ ἀλήθεια, αὐτὴν πού ὡς λόγος Θεοῦ «*τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον*», διϊκνεῖται «*ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν τῶν ὀστέων*» (Εβρ. 4, 12). Ὁ μέ καύση καὶ θέρμη καρδίας καὶ ζωντάνια πνεύματος ἐκφερόμενος ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἱερεῖς λόγος Θεοῦ θὰ βεβαιώνει τὴν κοινωνία τῶν πιστῶν γιὰ τὴν μεταμορφωποιητικὴ δύναμη τοῦ λόγου τοῦ Εὐαγγελίου, ἔχοντας ὡς περιεχόμενὸ τοῦ τὴν πίστη στὴν ἀλήθεια τοῦ ἀποκεκαλυμμένου καὶ σαρκωμένου Θεοῦ, ἔτσι ὅπως αὐτὴ διασώθηκε ἀποστολοπαράδοτα μέσα ἀπὸ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τέλος, ἡ Ἱερωσύνη μας μέσα ἀπὸ τὴ «*λογικὴ καὶ ἀναίμακτη μυσταγωγία καὶ ἱεουργία*» τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας εἶναι ἐκείνη, πού θὰ φέρνει ἐν δυνάμει παροῦσα τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θὰ δίνει μία ὑγιῆ προοπτικὴ τοῦ μέλλοντος τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Θὰ τὸν ἀπελευθερώνει ἀπὸ τὴ μιζέρια, τοὺς πόνους, τίς δοκιμασίες τοῦ παρελθόντος καὶ κάθε εἴδους μοιρολατρία. Θὰ τὸν λυτρώνει ἀπὸ τίς ἀβεβαιότη-

τες και τούς φόβους για όδυνηρές, πιθανόν, έκπληξεις του μέλλοντος. Θα του δίδει τή δυνατότητα να έμπιστεύεται στην πρόνοια του Θεού τις όποιες έπιλογές του και να είναι σίγουρος, ότι τό μέλλον δέν προσδιορίζεται από τυφλές και σκοτεινές δυνάμεις, αλλά ή ζωή του και ή παρουσία του πάνω στη γή είναι στά χέρια του ζωντανού Θεού, ανήκει στην άγάπη και στη σοφία Του και καταλήγει στην έσχατολογική τελείωσή του.

✱ Η ιερωσύνη δέν είναι μόνον διακονία πρεσβείας προς τόν Θεόν υπέρ του πληρώματος της Έκκλησίας, άλλ' επέχει θέσιν παρουσίας και εικόνας θεϊκής και ταυτίζεται μέ τήν αποστολή, πού ό Χριστός ανέθεσε στους Αποστόλους και πού έκτείνεται σέ όλη τήν ιστορία της Έκκλησίας. Είναι τό κατ' έξοχήν χάρισμα της Έκκλησίας, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στά θεολογικά έργα των Πατέρων. Είναι αυτό πού ανακεφαλαιώνει όλα τά υπόλοιπα χαρίσματα της Έκκλησίας και μέσω του οποίου, κατ' έξοχήν, οί πιστοί βιώνουν διαχρονικά και προχέεται σ' αυτούς ή χάρις του Αγίου Πνεύματος. †

† Στίς μέρες μας, αγαπητοί μου πατέρες και άδελφοί, βλέπουμε να έντείνεται ή διάθεση κρίσεως και κατακρίσεως των πράξεων και των φορέων της ιερωσύνης. Οί κρίνοντες δέν κατανοούν, εν άγνοία τους ή σκόπιμα, ότι ό χειροτονών τούς ιερείς είναι ό ίδιος ό Θεός, ό όποιος άνέχεται και τούς τυχόν άναξιούς κληρικούς. Οί πιστοί μπορεί να βλέπουν τά σφάλματα του ανθρώπου ιερέα, αλλά όφείλουν να προσεύχονται για αυτόν, ως πνευματικόν τους πατέρα, και όχι να ρίπτουν τόν λίθον του άναθέματος για τά εν λόγω ή έργω, έκουσίως ή άκουσίως, ενεργούμενα πλημелήματά του. '«Εί και έγκλημάτων ωσιν υπεύθυνοι οί ιερείς, ούδέ ούτω σοι θέμις των εκείνων βίον κρίνειν» (P.G. 51,204), σχολιάζει ό

ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἐμεῖς, ὅμως, δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε, ὅτι οἱ κρίνοντες καί πολεμοῦντες σήμερα τά ἐκκλησιαστικά πράγματα, ἐπειδή δέν μποροῦν νά πολεμήσουν τόν Θεόν, μεταφέρουν τήν κριτική καί πολεμική τους, ἀδιακρίτως καί ἀκρίτως, στό πρόσωπο τῶν κληρικῶν. Αὐτό δέν πρέπει νά μᾶς πτοεῖ, ἀλλά νά μᾶς ἐμβάλλει σέ σκέψεις προσευχῆς, προσοχῆς καί συνέσεως, «μείζονα πλοῦτον» ἠγησάμενοι «τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τόν ὄνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ» (Ἐβρ. 11,26).

Θα ἤθελα νά περατώσω τίς σκέψεις μου αὐτές, μαζί μέ τίς εὐχές μου γιά ἐπιτυχία τοῦ Συμποσίου, μέ τήν ιδιαίτερη προτροπή, παράκληση καί εὐλογία, νά ἔχουμε ζωντανή καί διαρκή τήν λυτρωτική ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἔτσι ὅπως ὁ Ἅγιος Συμεών ὁ νέος Θεολόγος τήν εὐχεται γιά τούς λειτουργούς τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ «Κάθε γνώση καί ἐπίγνωση καί κάθε λόγος σοφίας καί λόγος μυστικῆς γνώσεως, καθώς καί ἐνέργεια θαυμάτων καί χάρη προφητείας καί γένη γλωσσῶν καί ἐρμηνεία γλωσσῶν, ἀντιλήψεις καί κυβερνήσεις πόλεων καί λαοῦ καί ἐπίγνωση τῶν μελλόντων ἀγαθῶν καί ἐπίτευξη τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν καί τό νά ἐνδυθοῦμε τόν Χριστό καί νά νοήσουμε τά μυστήρια του Χριστοῦ καί τό νά γνωρίσουμε τό μυστήριο τῆς Οἰκονομίας Του γιά μᾶς καί, μέ μιά λέξη, ὅλα ὅσα οἱ ἄπιστοι ἀγνοοῦν καί ἐμεῖς, πού καταξιωθήκαμε νά εἶμαστε πιστοί, μποροῦμε νά νοοῦμε, νά φρονοῦμε καί νά λέμε, ὅλα αὐτά μόνο μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα πληροφορούμαστε καί κατέχουμε» (Συμεών τοῦ νέου Θεολόγου "Τά εὐρισκόμενα ἅπαντα", ἐκδόσεις Β. Ρηγοπούλου 1998 σελ. 312).

τῶ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος, πρῶτος